

Na tribini Hrvatsko slovo uživo 21. ožujka 2019. predstavljena je knjiga autora dr. sc. Miroslava Međimorca i akademika Josipa Pečarića: „General Praljak – S prijezirom odbacujem vaše podaništvo”, knjiga IV., objavljena u nakladi autora, a sunakladnik je Udruga zagrebački dragovoljci i branitelji Vukovara, u Zagrebu, 2018. U predstavljanju su sudjelovali: prof. dr. sc. Miroslav Tuđman, dr. sc. Miroslav Međimorec, akademik Josip Pečarić, Mate Kovačević i Marko Ljubić.

U nastavku donosimo izlaganje Mate Kovačevića o navedenoj knjizi, te izlaganje dr. sc. Miroslava Međimorca o umjetničkom dijelu života Slobodana Praljka, na dvostranici.

Piše: Mate Kovačević

Jesmo li dostojni suvremenici ovoga čovjeka velika značaja?

Večeras predstavljamo IV. svezak knjige: „General Praljak“ auktora Miroslava Međimorca i akademika Josipa Pečarića. Knjiga je svojevrsni zbornik tekstova, nastalih kao „pučke“ reakcije na optužujuću drugostupanjsku presudu Haaškoga tribunala šestorici hercegbosanskih Hrvata, među kojima i generalu Slobodanu Praljku.

Svi uglavnom znamo formulaciju presude pa nema potrebe opetovati njezin sadržaj. Napominjem tek toliko da se iz njezinih kvalifikacija mogu izvoditi zaključci o općoj odgovornosti, ne samo hrvatskoga vojnog i političkoga vodstva nego i cjelokupnoga hrvatskoga naroda za rat u Bosni i Hercegovini i sva zla koja su počinjena tijekom toga rata. Previše bi olako bilo izreći tvrdnju kako su kvalifikacije iznesene u presudi hercegbosanskim Hrvatima mogle biti izrečene samo na sudovima totalitarnih režima.

Nu i ti su se režimi, bilo da je riječ o nacizmu, fašizmu ili komunizmu, premda su u političkoj praksi provodili politiku uništenja ili genocida pojedinih etničkih, narodnih ili klasnih skupina, ipak ustezali da u svoja programska načela ističu takvu politiku. Još su manje to činili u sustavima vlastitih zakonskih odredaba! Uostalom, posljedak presude imao je sličan učinak totalitarnih istrjebjenja na opstojnost Hrvata u BiH.

O kakvom se pak sudištu radi kad je u pitanju Haaški tribunal, najbolje svjedoči činjenica da ono ni danas, dakle godinu i više dana otkad je u vlastitom prostoru praktično smaknulo hrvatskog generala, nije razriješilo bit samoga slučaja.

Ako zbog vlastite bahatosti sudište pak to ne želi razriješiti, onda se može govoriti o krajnjoj izopaki svjetskoga pravosudnog sustava koji pokušava institucionalizirati osvetničku politiku. U hrvatskom slučaju to znači kako sudište nastoji nadoknaditi poraz politike koja je izgubila svoje bitke na vojno-diplomatskom polju tijekom velikosrpske agresije na Hrvatsku i BiH; s tim da optuženik na t.zv. sudski pravorijek nema pravo nikakva prigovora.

Pitanje pak o tomu kako je Haaški tribunal donio presudu mrtvom čovjeku treba postaviti ozbiljnim pravnicima i političarima koji se bave pitanjima kaznenoga prava.

Naime, još do koje desetljeće prije, sudbeno sankcioniranje počinitelja kaznenih djela imalo je svrhu nadoknaditi štetu oštećenima, a kazna koja u sebi ne bi sadržavala i svoju pedagoškopopravnu dimenziju, pretvarala bi se u suprotnost zadovoljenju pravde. U osvetu, što je onda i sud stavljalo u istu razinu s kriminalcima!

Upravo zato što se ne žele baviti krajnjom svrhom kazne i zadovoljenjem pravde, nesuverena društva su se pretvorila u ostrašćene skupine za linčevanje progonjenih. Bilo da je riječ o

pravim ili izmišljenim krivcima. Zato mediji danas u progonu osumnjičenika imaju važniju ulogu od represivnog aparata. Naime o ni postaju njegov „egzekutivni organ“ pa državna odvjetništva ili „tužiteljstva“ prestaju zbog svoje klevetničke uloge, biti strana u postupku i pretvaraju se u jezičac na vagi koja određuje „pravdu“.

Ta je izopačena činjenica potaknula promjene kaznenih zakona, koji su sada prepuni besmislenih vremenskih kazni od 40 i više godina zatvora, što je samo vidljivi simptom bolesti pravosudnih sustava, kojima je očito zadaća kaznom uništiti osuđenika, a drastičnim presudama prevenirati kaznene radnje, stvarajući strah kod potencijalnih počinitelja kaznenih djela. Uniformiranje takvoga načina sudovanja, pravničke prakse i nametanje svima jedne tako neadekvatne pravne teorije, više stvara ozračje straha kod ljudi koji se istinski bore protiv samovolje različitih moćnika da bi zaštitili svoja osnovna prava pa i ljudsko dostojanstvo, nego što će proizvedenim strahom prevenirati buduće zločinidbe.

Produkcijom masovnog straha omogućuje se manjini koja raspolaže s dovoljno moći da usmjerava većinu, njome upravlja i manipulira pa ju i rabi u borbi protiv onih kojima smeta upravo njih nerazvidan i nepošten posao kao i posao na granici zakona pa čak i protuzakonit posao.

Problem je stvoren onoga trenutka kada su forme lažnoga sudovanja iz haaških sudnica počela preuzimati nacionalna zakonodavstva. U prvom redu Hrvatska, koja je uspjela odoljeti velikosrpskoj navali, muslimanskim prodorima prema jadranskoj obali, ali i nerazvidivim vojnim i političkim prijetnjama i na razvalinama međunarodne „miljenice“ uskrnuti vlastitu državnost. Upravo su tim preuzimanjem odnosno „tribunalizacijom“ nacionalnoga pravosuđa ratne žrtve postale masovno osumnjičeni, a dokazani ili vjerojatni zločinci iz tada još uvijek svježega agresivnog rata protiv hrvatskoga naroda poželjni mjesni, županijski pa i državni dužnosnici. Organizatori hrvatske obrane preko noći su postali ratni zločinci pa su se sudovi počeli obračunavati s hrvatskim braniteljima, natječući se u tomu tko će činjenicom priznati najgnusniju laž.

Žrtvom takve sudbene politike postao je najprije general Mirko Norac, a iz nje se još ni danas ne može izvući istinski junak Domovinskoga rata Tomislav Merčep.

Kako god im bilo, ova su dvojica imali čak i sreću jer su, hvala Bogu, ostali na životu, što se ne može reći za jednoga od ključnih ljudi sisačke obrane – generala Đuru Brodarca, kojeg je praktično u zatvoru smaknula već spomenuta sudbena politika.

U ovakvom postupanju sudbene vlasti već je bila ne samo narušena nego znatnim dijelom i okrnjena nacionalna suverenost, koju po medijskoj javnosti danas potpuno progone Don Quiote hrvatske politike. Oni koji još i danas vojuju protiv nacionalne suverenosti neka tu svoju načelnost pokažu tako da na svojim nacionalnim sudovima procesuiraju na primjer odgovorne državljane za ratne zločine bilo koje velesile. U protivnom neka se pokriju ušima i šute!

Ako se sad vratimo na strukturu knjige koju večeras predstavljamo, bez teškoća ćemo ustvrditi kako su u njoj objavljeni hvalevrijedni tekstovi domoljubnih pojedinaca. Treba naravno istaknuti da je od nezaboravnoga događaja u haaškoj sudnici, stoji u knjizi, jedan ugledni sveučilišni profesor napisao monodramu o generalu Praljku, izniman glumac ju izveo, a organiziran je i stručno-znanstveni skup kojem je povod pa i tema bila haaška presuda hercegbosanskim Hrvatima. Nema u knjizi, ako sam dobro vidio, ni jedne državne ustanove! Isto tako nema ni jedne nacionalna kulturne ustanove koja bi svojim ugledom mogla posvjedočiti da su se Hrvati borili za svoju nacionalnu i individualnu slobodu – u Hrvatskoj, a još više u Herceg-Bosni!

Naš je narod organizirao svoje državne ustanove, kao i one kulturne pa i ustanove društveno-humanističkih znanosti. U tim ustanovama danas uglavnom sjede Hrvati pa su one,

htjeli mi to ili ne priznati, na neki način reprezentant, ako što je reprezentom cijeloga naroda bilo onih dvadesetak nogometaša, koji su prošloga ljeta postali svjetski nogometni doprvaci. Za razliku od nogometaša koji „svojoj zemlji, svome narodu nose svaku pobjedu“, naši politički pa i kulturni reprezentanti ne mogu se pohvaliti sličnim ponosom. Koliko se može i može li se uopće podjariti gotovo ugašeni žar vatre u srcima tih hrvatskih ljudi, brzo će pokazati vrijeme. Sve su to ozbiljna pitanja koja nam je u savjest urezao slučaj generala Praljka, a o snazi toga osjećaja ovisit će i odgovor na pitanje koliko smo i sami bili dostojni suvremenici ovog čovjeka velika značaja.

Naravno, odgovor će morati na to pitanje svatko sam sebi pronaći. Ako ne danas, a onda bar kad svatko bude na Vječnom sudu podnosio račune za vlastiti život!

Glede samoga slučaja generala Praljka i presude skupini hercegboških Hrvata, smatram kako bi nas ova knjiga trebala potaknuti da se pokušamo zauzeti na tri ključne stvari koje ova politička presuda sama po sebi zahtijeva.

Onima koji se bave načinom zadovoljenja pravde treba prepustiti pitanja pravne procedure u pokušajima da se ospore sulude tvrdnje i kvalifikacije haaške presude koja legalizira kolektivnu krivnju cjelokupnog hrvatskog naroda za sudbinu i događaje u BiH tijekom 90-tih godina prošloga stoljeća, čime sudska odluka stvara preduvjete pa čak i potiče na njihovo potpuno iskorjenjivanje iz BiH.

Izvoštiti mogućnost osporavanja te presude pred građanskim sudom u New Yorku, sjedištu UN-a, već bi samo po sebi bila velika pobjeda. Ne bi to naravno u život vratilo generala Praljka, ali bi zato otvorilo mogućnost da se na nacionalnom sudu argumentima pobije politička presuda montiranoga procesa hercegboškim Hrvatima, što bi onima koji su preživjeli bila bar djelomična zadovoljština, a Hrvatima u Herceg Bosni otvorilo mogućnost da prežive, nakon što ih je haaška presuda zatočila u srpsko-muslimanski logor.

Treća i ključna točka iz slučaja generala Praljka jest zapravo njegova nijema oporuka – izboriti se za jednakopravnost hrvatskoga naroda u BiH. Tek bi u tom slučaju hrvatska žrtva na sudištu u Haagu, čak i s obzirom na sadašnju kvalifikaciju iz presude, dobila svoj smisao a stradalnici zadovoljštinu! Uostalom, tako bismo mogli priznati samima sebi sa smo ispunili vlastiti životni zavjet – biti slobodan!

Od večeras, dakle, svaki put kad se sjetimo generala Praljka, valja se prisjetiti kako posao nismo dovršili a završiti ga možemo samo tako da svojom zauzetošću težimo ostvarivanju teritorijalne jednakopravnosti s druga dva naroda u BiH.

Pravno se to može zvati federalizacijom, konfederalizacijom, kantonizacijom, entitetizacijom, nu u srcu hrvatskoga čovjeka, a poglavito njegovoj politološkoj odrednici, to će uvijek značiti – Herceg Bosnu. Pa neka nam onda živi naša Republika Herceg Bosna!